

Οικονομία και Βιο-Περιβάλλον Συζήτηση Στρογγυλής Τράπεζας

Λεωνίδας Κουρής

Δήμαρχος Αθηναίων

Επιθυμώ να απευθύνω εγκάρδιο χαιρετισμό προς τους εκλεκτούς ομιλητές του σημερινού Συνεδρίου που διοργανώνεται τόσο επιτυχώς από τη Διεθνή Οργάνωση Βιοπολιτικής, και καλοσωρίζω ιδιαίτερα τους ξένους ομιλητές στην πόλη μας.

Το θέμα του Συμποσίου αποτελεί, και από την πλευρά της Τοπικής Αυτο-διοίκησης, ένα καίριο ζήτημα το οποίο, εκτός από τη σημασία του στην προ-σπάθεια των επιχειρήσεων να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους και να κινηθούν στο πλαίσιο των κατευθύνσεων που χαράσσονται από τη διεθνή περιβαλλοντική νομοθεσία, έχει προεκτάσεις και σε τομείς που αφορούν την ποιότητα ζωής, και συνεπώς ενδιαφέρουν άμεσα κάθε πολίτη.

Είναι ελπιδοφόρο το γεγονός ότι, χάρη στην πρωτοβουλία της Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής, ηγετικοί εκπρόσωποι από την Ελλάδα και τις Ηνωμένες Πολιτείες έρχονται σε στενή συνεργασία, δικαιώνοντας κατά τον τρόπο αυτό το διακηρυγμένο στόχο της ανάγκης διεθνούς συνεργασίας σε μια προσπάθεια αλλαγής της επιχειρηματικής νοοτροπίας προς κατευθύνσεις που θα συνδυάζουν κέρδος και σεβασμό προς το βιο-περιβάλλον.

Είναι βέβαιο, ότι η αλλαγή αυτή, στο μέτρο που επιτυγχάνεται καθημερινά, ανταποκρίνεται στο κοινό αίσθημα, που ζητά από τις επιχειρήσεις να συνειδη-τοποιήσουν την ευθύνη τους έναντι του κοινωνικού συνόλου και να υιοθετή-σουν μία πολιτική συμβατή με τους στόχους που θέτει η κοινωνία σχετικά με την προστασία του βιο-περιβάλλοντος. Εξάλλου, η ανταπόκριση του κοινού φαίνεται και από τη διαπιστούμενη πλέον συμπεριφορά των καταναλωτών, οι οποίοι επιβραβεύουν σήμερα τις εταιρείες που παράγουν προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον και δίδουν ένα μήνυμα αντιληπτό από κάθε επιχείρηση που θέλει να είναι σύγχρονη και ανταγωνιστική.

Εκφράζουμε την υποστήριξη μας προς τους στόχους της σημερινής εκδή-λωσης, που αποτελεί βήμα γόνιμης ανταλλαγής απόψεων στην αναζήτηση της σωστής στρατηγικής της τοπικής αυτοδιοίκησης για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του μέλλοντος.

Παναγιώτης Οικονόμου

Πρέσβυς ε.τ.

Σύμβουλος Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων

Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής

Εκ μέρους της Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής απευθύνω, με ιδιαίτερη χαρά, θερμό χαιρετισμό σε όλους τους μετέχοντες στο Δεύτερο Συνέδριο με θέμα "Στρατηγική των επιχειρήσεων για το Βιο-Περιβάλλον". Θα ήθελα, επίσης, να καλωσορίσω τους διακεκριμένους αμερικανούς φιλοξενούμενους μας, που έσπευσαν να ανταποκριθούν στην πρόσκλησή μας να μετάσχουν στο Συνέδριο και να μας μεταδώσουν πολύτιμες γνώσεις και εμπειρίες από τη δική τους δραστηριότητα στον τομέα της προληπτικής περιβαλλοντικής πολιτικής.

Εχει πλέον διαπιστωθεί, πέρα από κάθε αμφιβολία, ότι τα οξύτα περιβαλ-λοντικά προβλήματα, που αντιμετωπίζει σήμερα η ανθρωπότητα, μεταξύ των οποίων η διάβρωση του εδάφους ή ο περιορισμός των δασικών και πράσινων εκτάσεων, η ρύπανση των υδάτων και του αέρος, η εξαφάνιση ειδών του φυτικού και ζωικού βασιλείου έχουν ήδη δημιουργήσει ζοφερές συνθήκες διαβίωσης στον πλανήτη μας, που θέτουν σε κίνδυνο αυτή την ίδια την επιβίωση του ανθρώπου, αλλά και τις ηθικές αξίες, που συνδέονται με την φύση του ανθρώπινου βίου. Απειλούν δηλαδή αυτό ακριβώς που στη Διεθνή Οργάνωση Βιοπολιτικής αποκαλείται Βιο-Περιβάλλον.

Είναι πλέον γνωστό, ότι ένας συνεχώς αυξανόμενος αριθμός ατόμων, στα οποία περιλαμβάνονται εμπειρογνώμονες σε θέματα οικονομικής και τεχνολο-γικής ανάπτυξης, περιβαλλοντολόγοι, στελέχη επιχειρήσεων και κυβερνητικοί παράγοντες, θρησκευτικοί ηγέτες και δημοσιογράφοι, αναγνωρίζουν, ότι η ανάπτυξη παράλληλων δραστηριοτήτων, σε επιμέρους τομείς της οικονομίας, και η επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων τελούν υπό το καθεστώς αμοιβαίας εξάρτησης κι όχι ανταγωνισμού συμφερόντων. Ένα είναι το κοινό συμφέρον: η αποφυγή της δημιουργίας ή ο περιορισμός της επιδείνωσης περιβαλλοντικών προβλημάτων. Σε αντίθετη περίπτωση, η ζημία θα είναι κοινή για όλους και θα κληθούν τη ζημιά αυτή να την πληρώσουν οι πάντες.

Η ευαισθητοποίηση όλων εκείνων των παραγόντων, που θα δράσουν αποτελεσματικά, για την καλύτερη διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος και τη διασφάλιση της οικονομικής και τεχνολογικής ανάπτυξης, μέσα σε ένα αρμονικό πλαίσιο προστασίας των αξιών του βίου, αποτελούν τον στόχο της Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής.

Πιστεύουμε, ότι το σημερινό Συνέδριο θα αποτελέσει ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση αυτή. Καταλήγοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλες τις επιχειρήσεις-χορηγούς που, με την πρόθυμη οικονομική τους ενίσχυση, κατέστησαν δυνατή την πραγματοποίηση του σημαντικού αυτού Συνεδρίου.

Θανάσης Παπανδρόπουλος

Συντάκτης Οικονομικού Ταχυδρόμου

Το θέμα της σημερινής συζήτησης για τις σχέσεις της ηθικής και της επι-χειρηματικής δραστηριότητας, όπως τουλάχιστον αντιμετωπίζεται και κατα-γράφεται από τη σκοπιά των δημοσιογράφων, είναι ιδιαίτερα σημαντικό και απασχολεί ευρύτατα και το Διεθνή Τύπο. Παρακολουθώντας Αμερικανικά, Ευρωπαϊκά και Ιαπωνικά περιοδικά, διαπιστώνουμε τον τελευταίο καιρό την έκταση των αφιερωμάτων που αφορούν τις σχέσεις της ηθικής και της επιχει-ρησιακής δραστηριότητας.

Πρόσφατα, έγιναν στην Ευρώπη δύο πολύ σημαντικά συνέδρια, στη Νίκαια και στις Βρυξέλλες με αντικείμενο το ρόλο της επιχείρησης ως κοινωνικού εταίρου και ως κοινωνικού συντελεστή. Οι απόψεις που εκφράστηκαν σε αυτά τα συνέδρια αξίζει να καταγραφούν συνοπτικά, διότι η σύγχρονη επιχείρηση δεν είναι πλέον ένα κύτταρο αποκομμένο από τη συνολική κοινωνία. Είναι ένα κύτταρο το οποίο εντάσσεται μέσα στη συνολική κοινωνία. Δεν μπορεί να επιβιώσει εάν δεν αντλεί δυνάμεις και ενέργεια από την ίδια την κοινωνική δυναμική μέσα στην οποία είναι ενταγμένη.

Για το περιβάλλον και τη σχέση του με τη βιομηχανία, στο Δυτικό κόσμο, συζητούμε με διακόσια χρόνια καθυστέρηση. Γνωρίσαμε τι είναι βιομηχανία, ποιες είναι οι θετικές και οι αρνητικές επιπτώσεις της στο περιβάλλον. Τώρα προσπαθούμε να βρούμε λύσεις ύστερα από τη γνώση. Πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι τη γνώση αυτή δεν την έχουν άλλες χώρες οι οποίες δεν πέρασαν, δεν έζησαν διακόσια χρόνια βιομηχανικής ανάπτυξης όπως τη ζήσαμε στη Δύση τόσο στο κοινωνικό επίπεδο όσο και στο επίπεδο του περιβάλλοντος.

Κατά συνέπεια, ο διάλογος γίνεται, όπως φάνηκε στο Ρίο όπου υπήρχαν οι διστάμενες απόψεις, μεταξύ χωρών οι οποίες έχουν περάσει από διαφορετικά επίπεδα βιομηχανικής ανάπτυξης. Έχουμε εισέλθει στη φάση της βιομηχανικής ανάπτυξης που είναι συμβατή με την προστασία του περιβάλλοντος. Το 30% της Δυτικής Βιομηχανίας είναι πλέον οι βιομηχανίες, οι οποίες προστατεύουν το περιβάλλον. Συζητώντας τη διάσταση αυτή με χώρες που ξεκινούν τώρα τη βιομηχανική τους ανάπτυξη, είναι σαν να συζητάει κανείς με ένα πρωτόγονο για υψηλής ποιότητας μαγειρική τέχνη. Είναι δύσκολος ο διάλογος, και αυτό φάνηκε στη διάσκεψη του Ρίο. Οι Δυτικές χώρες, όπως πρόσφατα στη Γενεύη με τις συνομιλίες της GATT, αποκρύπτουν ποιές είναι οι σχέσεις τους με τις υπό ανάπτυξη χώρες. Αναφερόμαστε όλοι για τις διαφορές μεταξύ Γαλλίας και ΗΠΑ και κανείς δεν εξηγεί ποιές είναι οι διαφορές μεταξύ Γαλλίας και των άλλων 130 χωρών. Η υποανάπτυξη χωρών υπάρχει στους κόλπους της GATT, όπου στις 15 Δεκεμβρίου 1993 θα έχει υπογραφεί συμφωνία που ίσως είναι μια κατάφορη παραβίαση των δικαιωμάτων όλων αυτών των 130 χωρών να κάνουν εξαγωγές στις δικές μας περιοχές.

Γιώργος Κράλογλου

Συντάκτης Περιοδικού EXPRESS

Είναι ανάγκη να θυμηθούμε όλοι ότι η Ελλάδα έχει γράψει μια βιομηχανική ιστορία σε χρονική έκταση αλλά και σε μέγεθος που θα μπορούσε κανείς να τη θεωρήσει ως μοναδική μέσα στον Ευρωπαϊκό χώρο. Όμως δεν κατάφερε να μεταφέρει στην κοινή γνώμη τη βιομηχανική συνείδηση, δηλαδή τη συνείδηση της βιομηχανικής ανάπτυξης. Τη συνείδηση ότι ο τόπος μπορεί να προχωρήσει μπροστά με την επένδυση στη βιομηχανία.

Οι ευθύνες επιμερίζονται τόσο στην πολιτεία όσο και στους ίδιους τους επιχειρηματίες, παλαιότερους και νεότερους. Η πολιτεία από την αρχή της βιομηχανικής ιστορίας του τόπου μέχρι σήμερα δεν έχει ακόμα καταγράψει ούτε το πρώτο κεφάλαιο που επιβάλλεται σε μία σύγχρονη βιομηχανική πολι-τεία. Αυτό το κεφάλαιο είναι: ποιες είναι οι δυνατότητες και πού υπάρχουν για να κάνει ένας επενδυτής μια βιομηχανική επένδυση. Στην Ελλάδα δεν υπάρχει υπεύθυνος που να υποδείξει σε έναν επενδυτή πού απαγορεύεται να επενδύσει. Αυτό είναι κάτι που το μαθαίνει αφού έχει ήδη επενδύσει.

Αυτό καταριθμεί ότι η πολιτεία δεν έχει αναλάβει καμία υποχρέωση μέχρι σήμερα να βοηθήσει τον επενδυτή να αναπτύξει την αναγκαία επιχειρηματική συνείδηση, που, με τη σειρά της, θα μπορούσε να μεταβιβασθεί στο κοινωνικό σύνολο και να εμπνευστεί στον κόσμο, στην κοινή γνώμη για να υπάρχει βιομηχανική ανάπτυξη. Έχουμε φτάσει σ' ένα σημείο ο κόσμος να εχθρεύεται την ανάπτυξη που προέρχεται μέσα από τη βιομηχανία με πρόσημα το περιβάλλον. Ενώ χρυσή τομή υπάρχει, την έχουμε δει σε ολόκληρη την Ευρώπη, και είναι εκείνη που βοηθάει πάντοτε την ανάπτυξη μέσα από τη βιο-μηχανική παραγωγή με παράλληλη πολιτική προστασίας του περιβάλλοντος.

Ευθύνη των παλαιότερων επιχειρηματιών είναι ότι, στη σπουδή τους για να προχωρήσουν στη Βιομηχανική Ελλάδα, δεν έδειξαν τη φροντίδα που όφειλαν προς το περιβάλλον. Δεν μπόρεσαν να πείσουν για την ανάγκη και τη σημασία του κέρδους και της επένδυσης. Ευθύνη των νεοτέρων, ίσως γιατί έχουν κου-ραστεί, ότι δεν έχουν καθήσει ακόμη σε τραπέζι διαλόγου ώστε να πείσουν πολιτεία και πολιτικούς για το τι χρειάζεται από δω και πέρα για την ανάπτυξη.

Χρειάζεται συμμετοχή και από τις δύο πλευρές. Χρειάζεται οι επιχειρη-ματίες να ξεχάσουν ότι θα τους πάρει από το χέρι η πολιτεία. Και χρειάζεται η πολιτεία να αντιληφθεί ότι, αν δεν μπορεί να βοηθήσει τους επιχειρηματίες, τουλάχιστον δεν πρέπει να στέκεται εμπόδιο απέναντί τους.

Θεοχάρης Φιλιππόπουλος

Εκδότης Περιοδικού ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Το πρόβλημα του περιβάλλοντος θα έπρεπε να έχει τεθεί από την παλαιότερη γενιά των βιομηχάνων, σαφώς, και θα έπρεπε να έχει πάρει μία συνέχεια. Σε διεθνές επίπεδο, βρισκόμαστε πλέον σε μια εξαιρετικά κρίσιμη καμπή. Υπάρχουν δύο αλληλοσυγκρουόμενες ομάδες, κάποια συγκεκριμένα κατεστημένα συμφέροντα. Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε δημοσίευμα του Business Week τον Απρίλιο του 1992, σύμφωνα με το οποίο ο Πρόεδρος της Βραζιλίας και αμφιτρώνας της Διάσκεψης Κορυφής του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη απέκλεισε τον Υπουργό Περιβάλλοντος επειδή προκάλεσε δινη στο επιχειρηματικό κατεστημένο όταν τάχθηκε υπέρ της προστασίας του Δασικού Πλούτου παγκοσμίως.

Αυτή τη στιγμή υπάρχουν δύο μεγάλες τάσεις: αυτών που υποστηρίζουν, μερικές φορές ίσως αθέατα αλλά με κάποιο δικαιολογημένο προπαγανδισμό, την ανάγκη για εκτεταμένες περιβαλλοντικές επενδύσεις, και εκείνων που διαφυλάττουν κάποια συγκεκριμένα επιχειρηματικά συμφέροντα.

Πρέπει να καταλάβουμε ότι υπάρχει χρυσή τομή. Ούτε οικονομική ανάπτυξη είναι δυνατόν να συνεχιστεί με αυτόν τον τρόπο διεθνώς, εάν το φυσικό κεφάλαιο δεν διαφυλαχθεί, ούτε το περιβάλλον είναι σε θέση πλέον να αναπαραχθεί αφού η εκμετάλλευση γίνεται σε τρομακτικό βαθμό εις βάρος του.

Η λεγόμενη ιδέα της βιώσιμης ανάπτυξης είναι η κύρια ιδέα που τέθηκε στη Διάσκεψη του Ρίο, τη μεγαλύτερη διάσκεψη που έχει πραγματοποιηθεί τον τελευταίο καιρό. Μόνο το γεγονός το ότι υπήρξε κάποιος συγκεκριμένος προβληματισμός, αρκεί για να αποτελέσει ένα πρώτο βήμα.

Ενα άλλο ερώτημα είναι κατά πόσο η εκάστοτε κυβέρνηση είναι σε θέση και επιθυμεί να βοηθήσει τις επιχειρήσεις που επιθυμούν να επενδύσουν προς την περιβαλλοντική πλευρά. Η κυβέρνηση μπορεί να συνεργασθεί και με τις δύο πλευρές, περιβαλλοντολόγων και επιχειρηματιών, που βέβαια και εκείνοι διαφυλάττουν τα δικά τους συμφέροντα, ώστε να βρεθεί η χρυσή τομή.

Η μη υπογραφή, από τον George Bush της συμφωνίας της διάσκεψης στο Ρίο, δημιούργησε αρκετούς προβληματισμούς γενικότερα. Επικρίθηκε και από τα αμερικανικά οικονομικά περιοδικά, που σαφώς υπερασπίζονται τα επιχειρηματικά συμφέροντα. Αλλά σήμερα, όπου είναι αδύνατη πλέον οικονομική ανάπτυξη χωρίς διαρκή αναζωογόνηση του φυσικού κεφαλαίου, φαίνεται ότι βρισκόμαστε σ' ένα δρόμο αρκετά δύσκολο.

John Rigos

Πρόεδρος Ενωσης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου

Ενας ξένος ανταποκριτής, δεν σημαίνει ότι είναι και ειδικός επάνω στα θέματα της προστασίας του περιβάλλοντος και γενικότερα της Βιοπολιτικής. Τα αντιμετωπίζει, όμως, όπως αντιμετωπίζει όλα τα προβλήματα διότι είναι θέματα ζωής και θανάτου για τις διάφορες χώρες αλλά και για τον πλανήτη μας ολόκληρο.

Χρειάστηκε τόσο καιρός, χρειάστηκε να περάσουν δηλαδή, από το πλαίσιο της ανάπτυξης όλες οι μεγάλες βιομηχανικές χώρες και να καταστρέψουν το περιβάλλον τους, ώστε να αντιληφθούμε ότι η ανάπτυξη δεν γινόταν σωστά, διότι άφηνε πίσω της ερείπια. Είναι κρίμα, το ότι οι χώρες που αναπτύχθηκαν αργότερα, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, αλλά και των άλλων υπό ανάπτυξη χωρών, δεν εκμεταλλεύτηκαν την πείρα που είχαν οι χώρες που είχαν ήδη αναπτυχθεί βιομηχανικά και οι οποίες είχαν γεμίσει με αυτό που θα μπορούσα να ονομάσω βιο-ερείπια, δηλαδή ερείπια από καταστροφή του βιο-περιβάλλοντος.

Βέβαια, στη ζωή υπάρχει και η αρχή ότι "ποτέ δεν είναι αργά". Ακόμα και αν αργά αρχίσει κανείς, εάν ακολουθήσει το σωστό δρόμο, υπάρχει ελπίδα, υπάρχει τρόπος να ξεπεράσει τα εμπόδια τα οποία έχουν δημιουργηθεί και να φθάσει στο ποθούμενο αποτέλεσμα που, στη δική μας περίπτωση, είναι η προστασία, η επιβίωση του περιβάλλοντος. Διότι χωρίς το περιβάλλον δεν μπορούν ως φυσικά όντα να επιβιώσουν ούτε οι άνθρωποι ούτε τα άλλα είδη.

Μέσα σε όλες τις χώρες οι οποίες έχουν υποστεί, ταυτόχρονα με την οικονομική τους ανάπτυξη, αυτή τη βιο-ερείπωση, έχουν δημιουργηθεί ισχυροί πυρήνες κυρίως ανάμεσα στα μέσα ενημέρωσης, οι οποίοι προσπαθούν να αναπτύξουν την ιδέα της ανάγκης προστασίας του περιβάλλοντος, της προστασίας δηλαδή των πόρων ζωής του τόπου και του βίου μας, ώστε η οικονομική ανάπτυξη να μην επιφέρει τη φυσική καταστροφή.

Δεν είναι εύκολος ο αγώνας αυτός, αλλά όταν βλέπει κανείς συνεχώς να αναπτύσσονται προσπάθειες όπως η σημερινή εκδήλωση, μπορούμε από τη δική μας πλευρά να είμαστε αισιόδοξοι.

Ο **Λεωνίδας Κουρής** είναι Δήμαρχος Αθηναίων από τον Απρίλιο του 1992. Είναι διπλωματούχος Μεταλλολόγος Μηχανικός Ε.Μ.Π., πτυχιούχος Οικονομικών Επιστημών Πανεπιστημίου Αθηνών και πτυχιούχος του Ινστιτούτου Διοικήσεως Επιχειρήσεων της ΑΣΟΕΕ. Έχει παρακολουθήσει το Ινστιτούτο Περιφερειακής Αναπτύξεως του Παντείου Πανεπιστημίου και έχει λάβει μέρος σε πολλά συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Από το 1971 εί-ναι στέλεχος σε μεγάλες ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις. Διετέλεσε ειδικός σύμβουλος στα Υπουργεία Βιομηχανίας Ενεργείας και Οικονομικών και μέλος του Συμβουλίου Αξιολογήσεως Προϋπολογισμών Δημοσίων Υπηρεσιών και Επιχειρήσεων. Το 1986 εξελέγη δημοτικός σύμβουλος και από τον Ιανουάριο του 1987 μέχρι τον Απρίλιο του 1992 διετέλεσε Αντιδήμαρχος αρμόδιος για τεχνικές, διοικητικές και οικονομικές υπηρεσίες του Δήμου. Την ίδια χρονική περίοδο μέλος Διοικητικών Συμβουλίων διαφόρων Δημοτικών Επιχειρήσεων (ΔΕΦΑ, 9.84, ΔΕΔΤ κ.λ.π.).

Ο Πρέσβυς **Παναγιώτης Οικονόμου**, τ. Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εξωτερικών, είναι Σύμβουλος Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων της Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής. Υπηρέτησε κατά σειρά στο Γενικό Προξενείο Κωνσταντινούπολης, ως Γενικός Πρόξενος της Ελλάδος στο Μόναχο, Πρέσβυς της Ελλάδος στην Τεχεράνη, στη Χάγη και στη Μανδρίτη. Έχει τιμηθεί με παράσημα και ανώτατες τιμητικές διακρίσεις κρατών.